

Mějte víru v Boha, jediného pravého přítele

→ *Promluva Satja Sái Báby ze 17. října 2004* ←

Jak to, že každý den vychází ráno slunce a večer zapadá s největší pravidelností?

Jak to, že se v noci na obloze krásně třpytí hvězdy a během dne se skrývají?

Jak to, že vítr neustále vane a udržuje bez chvilky odpočinku živé bytosti?

Jak to, že zurčí věčně plynoucí řeky?

(báseň v telugu)

Celý svět, dokonce každý člověk, je prostoupen pěti živly (*pañča bhúta*) – zemí, vodou, ohněm, vzduchem a éterem. Co je to *prapañča* (svět)? „Pra“ je rozlehlý a „pañčamu“ znamená prostoupen pěti živly. *Prapañča* je proto rozlehlý prostor, prostoupený pěti živly. Kam se podíváte, naleznete záření pěti živlů, zahalující celý svět.

Vtělení lásky!

Bůh je zdrojem a oporou pro všechno stvořené. Nikdo se nemůže ptát, proč Bůh jedná určitým způsobem. On je nejvyšší Pán vesmíru a může jednat podle své božské vůle. Stvoření, udržování a rozklad vesmíru probíhá podle Jeho vůle. Vše, co činí, je však jen pro dobro světa. Nikdo například nenalezne místo, kde by nebyl vzduch. Ačkoli je vzduch neviditelný, můžete jej vnímat. Každý čin na tomto světě, i ten nepatrný, se děje podle boží vůle. Určitý skutek boží vám může například přinést nějakou nepříjemnost nebo trápení. To se děje na vaší individuální úrovni. V boží tvorbě však nic jako trápení neexistuje. Cokoli Bůh udělá, je pro dobro lidstva.

Někteří lidé jsou sklíčení a bědují, proč jim dal Bůh problémy a trápení. Trápení a obtíže jsou ale vaším dílem. Bůh neodlišuje, ani nikomu nezpůsobuje nesnáze. Trápení a obtíže jsou jen vaším pocitem. Vše v božím díle má zajistit štěstí a pohodlí živým bytostem. To opakovaně zdůrazňuji. Ať prožíváte trápení nebo

se radujete, mějte stále na paměti, že vše je pro vaše dobro. Každý by se měl utvrdit v přesvědčení, že cokoli Bůh dělá, dělá pro jeho vlastní dobro a ne proto, aby mu přinášel potíže. Člověk si nedokáže tuto pravdu uvědomit, a tak prožívá problémy a trápení. To není správný postoj.

Měl by usilovat o rozeznání pravdy za božím stvořením. Na tomto světě je nespočet lidí s různými postoji. Existují také lidé, kteří se snaží si zbystrit intelekt. Je ale jen málo těch, kteří se snaží rozvíjet ušlechtilé vlastnosti. Jaký má smysl sama inteligence bez ušlechtilých vlastností? Všichni dávní *ršiové* vybízeli ostatní k rozvíjení ušlechtilých vlastností. Je velkou chybou se považovat za velmi inteligentního a vzdělaného jen proto, že jste dosáhli vysokých akademických hodností. Pouhá inteligence a akademické hodnosti nemají smysl. Člověk má spolu se vzděláním a inteligencí pěstovat i ušlechtilé vlastnosti. Inteligence bez ušlechtilých vlastností je nežádoucí.

Dnes je první den oslav Navarátri, které budou probíhat po devět dnů (*navarātrulu*). Všechny svátky mají lidstvu připomínat, aby pěstovalo ušlechtilé vlastnosti tím, že se bude zabývat činnostmi, které jsou prospěšné vlastnímu Já každého člověka i společnosti. Ať se zabýváme jakoukoli činností, musíme analyzovat, zda náš záměr a rozhodnutí k činu jsou dobré a zda prováděním takového činu jsme schopni pěstovat ušlechtilé vlastnosti. Vzhledem ke vlivům *kalijugy* dokázal člověk vědomým úsilím rozvinout inteligenci v různých oblastech, ale neusiluje o pěstování ušlechtilých vlastností. Ztratil důvěru v sebe sama. Ačkoli dokáže zastávat ve světském životě díky své inteligenci vysoké postavení, bez ušlechtilých vlastností je neúčinné. Proto je dnes nezbytné, aby člověk prohluboval víru (*nammakam*). Víra je jako dvě lidské oči. Člověk bez víry je slepý. Víru v Boha může mít jen tehdy, když má víru v sebe.

Někteří lidé tvrdí: „Nemám víru v Boha.“ Je to nesmyslné prohlášení. Nemají-li víru v Boha, komu jinému věří? Na prvním místě by proto měl každý rozvíjet víru v Boha. S vírou v Boha může člověk dosáhnout úspěchu v každém úsilí. Ten, kdo má víru v Boha, dokáže rozvíjet víru v každého člověka. Takový jedinec si osvojí pevné přesvědčení, že Bůh je v každé živé bytosti. Upanišady prohlašují *Īśavāsjam idam sarvam* (celý vesmír je prostoupen Bohem) a *Īśvarah sarva bhūtānām* (Bůh je vnitřním obyvatelem všech bytostí). Bůh je v každé bytosti jako *nammakammu* (víra). Proto by měl každý rozvíjet víru v Boha jako svoji nejpřednější povinnost. Tuto lidskou povinnost zdůrazňují všechny védy, upanišady i svatá písma.

V projeveném světě dnes člověk uvěří všemu. Když se například objeví článek v novinách, že v Rusku se něco stalo za těch a těch okolností, věříme zprávě bez nejmenší pochybnosti. Proč jí věříme? Kdo nám ji předal? Byly to jen noviny.

Jsme schopni věřit novinám, ale nedokážeme věřit zkušenosti, zrozené z věčné pravdy a její praxe v denním životě. Měli bychom rozvíjet ušlechtilé vlastnosti, abychom nabyli víru ve věčnou pravdu. To je naší nejpřednější povinností. Uděláme-li to, vzroste také naše víra v Boha. My však dnes naneštěstí víru v Boha odsunujeme stranou a věříme tomu, co říkají druzí. Tak vstupujeme na špatnou cestu. Nejdříve je třeba rozvíjet sebedůvěru. Jen tak si vypěstujeme víru v každý aspekt božího stvoření.

Milí studenti, oddaní!

Dnes je nejdůležitější rozvíjet víru v Boha. Člověk rozvíjí egoismus s vírou, že zná všechno na světě. Toto sobectví je ve skutečnosti známkou nevědomosti. Jestliže někdo tvrdí, že věří všemu na světě, aniž by věřil v Boha, jeho víra není založena na pevných základech. Člověk dnes věří všemu, i tomu, co není vidět. Nedokáže ale věřit tomu, co má přímo před očima, projevu božství v tolika obměnách. Ve větvích stromů se skrývá oheň, který se objeví, když jedna větev dře o druhou a vzniká tření. Může někdo popřít existenci ohně ve větvích stromu? Proč si ale člověk tuto pravdu (božství) nedokáže uvědomit? Je to díky jeho sobectví. Stejně jako je strom zničen ohněm zrozeným z jeho větví, ničí lidskou bytost sobectví, zrozené z ní samé. Proto má člověk rozvíjet pevnou víru v existenci Boha. Bez této víry se člověk zvrhne v démona.

Studenti, učitelé, mecenáši vzdělávání!

Měli byste chápat pravý význam vzdělání. Vzdělání není jen pouhé nabývání knižních znalostí.

*Můžete nazvat vzdělanými všechny ty, kteří umí číst a psát?
Lze někoho nazvat vzdělaným jen proto, že má akademickou hodnost?
Jak můžete získat věčné poznání, když neznáte své pravé Já?*

(báseň v telugu)

Měli byste usilovat o poznání své pravé totožnosti. Nebudete-li vědět, kým skutečně jste, prokáže se veškeré vaše vzdělání jako bezvýznamné. Když sedíte zde, posloucháte s hlubokou pozorností promluvu. Jakmile ale tento prostor opustíte, všechno zapomínáte. Ztrácíte víru v to, co jste zde slyšeli. Něco takového se od lidské bytosti neočekává. Měli byste mít naprostou víru v duchovní učení, uvést je do praxe a prožívat blaženost.

Víra je prvotní a hlavní vlastností, kterou člověk dědí při narození. Na prvním místě rozvíjí víru ve svoji matku. Matka může dítě plísnit či uhodit, přesto

jeho víra v matku zůstává pevná. Taková je velikost matčiny lásky. Člověk by měl rozvinout takovou víru v Boha, jakou má ve svoji matku. Naneštěstí však takovou pevnou víru v Boha postrádá. Každý chce mít přímé poznání Boha. Kdo je Bůh? Kde je? Dá se říci, že slunce je přímým projevem Boha, neboť nám dává světlo a udržuje život. Sluneční Bůh dává svou lásku všemu v podobě světla. Jestliže nemáte víru ve světlo lásky, bude váš život naplněn temnotou.

Jednou se žák zeptal učitele: „Kde je Bůh?“ Učitel odpověděl, že On je všude a je přítomen ve všech bytostech. Žák zapochyboval, jak by mohlo být možné, aby byl Bůh ve všech bytostech. Učitel ho požádal, aby přinesl deset nádob a naplnil je vodou. Ve všech nádobách je možné vidět odraz slunce. Podobně je ve všech bytostech Bůh. Nádoby se mohou lišit, ale odraz slunce je ve všech jeden a tentýž. Proto je slunce *pratjakša paramátman* (přímý projev božství). Bez vody však nemůže nastat odraz. Naše fyzické tělo lze přirovnat k nádobě a *vásany* (vrozené sklony) k vodě. Jsou-li vaše myšlenky a pocity dobré, můžete vidět zřetelně odraz božství. Když jsou myšlenky nečisté a špatné, odraz božství nevidíte. Chyba spočívá ve vašich myšlenkách a ne v odrazu. Podobně jste za své štěstí či zármutek odpovědni jen vy sami. Proto rozvíjejte na prvním místě ušlechtilé a svaté city. Často vám říkám, že fyzické tělo je vodní bublina a mysl je jako bláznivá opice. Proto se nespolehejte na tělo či mysl. Měli byste pevně věřit ve své vlastní Já. Tělo i mysl povstaly z vlastního Já.

Studenti!

Jestliže věříte ve své vlastní Já, nebudete zažívat potíže a trápení. Proto byste měli mít alespoň víru v učení starších a bezvýhradně je následovat. Bůh slunce je jen jeden, ale objevuje se samostatně v různých částech světa. Když vychází slunce v Americe, je soumrak v Indii. Indové řeknou, že slunce zapadá a ve stejnou dobu Američané říkají, že slunce vychází. Zde není otázka či námitka. Čas se různí, ale oba jsou z jejich úhlu pohledu správné.

Lidé oslavují jako součást oslav Navarátri různé podoby božství. Měli byste rozvíjet svaté postoje a božství prožívat. Jaký je vnitřní smysl oslav Navarátri? Těch devět nocí představuje devět planet. Každá planeta má svůj vlastní význam. Planety však nejsou vně, ale uvnitř. Jsou-li vaše pocity nečisté a nesvaté, bude stejný i výsledek. Vy jste odpovědní za dobré či špatné, na co myslíte a co prožíváte. Nejsou výtvozem vnějšího světa. Jsou to zpětné účinky, odlesky a odezvy vašeho vnitřního bytí. Jelikož je jimi člověk spoután, čelí proměnlivostem života. Zapomíná však na to a pokouší se hledat na své problémy řešení. Myslí si, že je velmi inteligentní. Ve skutečnosti to pravá inteligence není, neboť postrádá víru v božství a to je pravou příčinou jeho utrpení. Bůh je jeden. Podobně jsou jedno i lidské bytosti, ačkoli *ákára* (podoba)

a *ácharana* (jednání) se mohou lišit. Vzhledem ke své přízemnosti však člověk nedokáže této jednotě porozumět.

Když jíte mango, nemůžete říhat okurku. Podobně je to, co prožíváte, výsledkem vašich vlastních myšlenek a pocitů. Neodpovídá za to žádná vnější moc. Neřídíte se žádnými vnějšími vlivy. Následujte svaté city, pramenící ve vašem srdci. Oslavy Navarátři jsou symbolem devíti forem energie. Spojující pravda ve všech je jedna a tatáž. Je to princip *átmana*. Ten prostupuje vším. Není přítomen jen v lidských bytostech, ale ve všech živých bytostech.

Kráčíte-li směrem na západ, když vychází slunce na východě, váš stín se bude pohybovat před vámi, mnohem větší, než jste vy. Jak postupně slunce stoupá, váš stín se zmenšuje. V poledne, když je slunce přímo nad hlavou, budete mít stín pod nohama. Především se musíte vzdát ega, abyste pochopili jednotu *átmana*. *Ékam sat viprá bahudhá vadanti* (Bůh je jeden, ale moudří o Něm hovoří pod různými jmény). *Ékam éva advitíjam brahma* (Bůh je jediný bez druhého). Všude existuje jen jednotu, mnohočetnost je vaší představou. Chyba spočívá ve vašem pohledu, ne ve stvoření. Měli bychom usilovat o pochopení spojujícího principu jednoty. Nejdříve rozvíjejte víru v sebe sama. Vizte v ostatních jen jednotu. Vidíte-li v nich špatné, je to odraz vašich vlastních pocitů. Rozvíjejte *átmábhimánu* (lásku k vlastnímu Já) a *átmašakti* (sílu vůle). Procvičujte sebekontrolu. Jen sebekontrolou můžete dosáhnout sebeuspokojení. Představujte si jednotu v rozmanitosti.

Vtělení lásky!

Vy jste *ékátma svarúpa* (vtělení principu *átmana*). Máte jen jedno srdce, ne dvě. Máte-li dvě srdce, je třeba, abyste šli do nemocnice. Podobně existuje jen jeden *átman*. Taková je základní pravda. Proto rozvíjejte pocit jednoty. Jestliže se držíte cesty pravdy, naleznete všude projevy pravdy. Ve vás je jen jediný princip lásky, ale vy jej různými způsoby rozptylujete. Myslíte si, že existují různé druhy lásky. To je ale jen vaše představa.

Usilujte o porozumění principu duchovnosti. Buďte pevně přesvědčeni, že jste vtělením *átmana* a že žádné druhé bytí na tomto světě neexistuje. Všechny světské vztahy, jako s matkou, ženou, dítětem a podobně, jsou naším vlastním výtvořem. To jsou ale jen dočasné vztahy, ne skutečnost. Těmito světskými vztahy byste se neměli nechat klamat. Rozvíjejte pevnou víru ve svůj „pravý národ“, tedy v *átmana*. Nevěřte ve svět. Věřte ve své Já. Buďte pevně přesvědčeni, že Bůh je všude. *Sarvatah pánipádam tat sarvatóksi širómukham, sarvatah šrutimallóké sarvamávortja tišthati* (rukama, nohama, očima, hlavou, ústy a ušima

prostupuje vším, proniká celým vesmírem). Vy však vidíte dvojnost vzhledem k mylnému ztotožnění a klamu.

Vtělení lásky!

Láska je ve vás. Není třeba ji dosahovat zvenčí. Světská láska je založena na světském vztahu. Když někoho milujete, je ta láska vaším vlastním odleskem. Je chybou si myslet, že milujete někoho jiného. Ukazujete na někoho a říkáte: „To je můj přítel.“ Ve skutečnosti je vaším pravým přítelem jedině Bůh. On vás nikdy nezradí. Někdy můžete o svém pravém příteli pochybovat, ale On o vás nikdy pochybovat nebude, ani vás neopustí. Vaše pocity se mohou měnit podle času a situace, ale Bůh je neměnný. On má vždy postoj jednoty. Jakmile považujete Boha za svého pravého přítele, bude se k vám každý chovat přátelsky. Vpravdě řečeno nemáte žádné nepřátele.

Na tomto světě není nikdo jiný, než vy sami. Není-li zde nějaká jiná osoba, jak může existovat nepřítel? Všichni jsou jako pomíjivé mraky. Vy si ale myslíte, že jsou trvalé a důvěřujete jim. V důsledku toho nedokážete věřit v Boha, který je čistý a nesobecký. Zapomínáte na boží lásku a jste opojeni „nadměrným vínem“ světské lásky.

Vtělení lásky!

Chcete-li poznat Boha, vstřebávejte princip jednoty. Když budete mít pocit jednoty, uvidíte přímý projev boží. Mudrcové védských dob uctívali slunce jako přímý projev Boha, jak popisuje mantra Gájatří. Považujte Boha za svoji matku, otce, přítele a všechno.

*Tvaméva mātá ča pitá tvaméva,
Tvaméva bandhuš ča sakhá tvaméva,
Tvaméva vidjá dravinam tvaméva,
Tvaméva sarvam mama déva déva.*

*Jen On je pro každého jedince
otcem a matkou,
přítelem a příbuzným,
moudrostí a bohatstvím.*

(báseň v telugu)

Lidé však na Boha zapomněli a usilují o pomíjivá potěšení. Na tomto světě není nic trvalého. Všechny vaše světské vztahy jsou pomíjivé. Váš život sám je pomíjivý. Jestliže je tomu tak, jak můžete někoho považovat za svého trvalého přítele? Je jen jediný trvalý přítel a tím je Bůh.

Chcete-li prožívat pravou lásku, mějte plnou víru v Boha. Boží láska je stálá. Nikdy se nezmenší. Můžete projít jakýmkoli množstvím utrpení, přesto patříte Bohu. Vy jste Jeho a On je váš. Mezi vás a Boha se nemůže postavit žádná třetí osoba. Jen díky klamu si myslíte, že existuje nějaká třetí osoba. Říkáte: „On je mým spolužákem, on je mým druhem ve hře.“ Nikdo z nich vám však nemůže přijít na pomoc. O sebe se musíte postarat sami. Měli byste mít víru v sebe sama. Jen tak si uvědomíte pravdu.

Vtělení lásky!

Nikdy nezapomínejte na lásku. Láska je boží podobou. Láska je Bůh. Žijte v lásce. Jen tak můžete porozumět božství. Nedělejte to, co říkají druzí. Držte se svého svědomí. Nikdy neztrácejte víru v Boha, za žádných okolností. Někdy se vás mohou pokoušet odradit od cesty k Bohu rodiče. Měli byste jim říci, že Bůh pro vás znamená všechno. On je vaším pravým přítelem. Milujete svoji matku, protože vám dala život a vychovala vás. Někoho považujete za svého učitele, protože jste se od něj učili. Toho a onoho berete za svou matku, otce, učitele a tak dále na základě vztahu a zkušenosti. Všechny vztahy ve skutečnosti přicházejí a odcházejí, jako pohyblivé obrázky na plátně kina. Nenechejte se klamat obrázky, které se objevují na plátně. Mějte v srdci otištěn obrázek Boha. Rozvíjejte pevné přesvědčení a považujte Ho za své jediné útočiště. Jen tak můžete Boha spatřit.

Dnes ráno za mnou přišla jedna dáma z Ruska. V průběhu rozhovoru poznamenala: „Svámí, já mám přítele.“ Když jsem se jí zeptal, kdo to je, vyňala peněženku a ukázala mi malou fotografii. Nato jsem jí řekl: „Matko, to je tvůj manžel, ne přítel. Nepovažuj svého manžela za přítele, nebo přítele za manžela.“ Odpověděla: „Svámí, to po léta dělám. Je to chyba?“ Kývl jsem hlavou: „Ano, je to chyba, to určitě JE chyba.“ Pak jsem se jí zeptal, kdy ho poprvé potkala. Řekla, že ho zná tři roky. Vysvětlil jsem jí: „Tento typ vztahu je dočasný. Jen Bůh je tvým pravým přítelem. Můžeš na Něj zapomenout, ale On nikdy nezapomene na tebe. Bude s tebou i po tvé smrti. Za svého pravého přítele proto považuj Boha. Nakonec se s Ním sjednotíš.“

Vtělení lásky!

Na světě je mnoho těch, kteří nechápu, co je to pravá duchovnost, a proto zapomínají na skutečnost. Jedině Bůh je vaším pravým přítelem. Taková je

skutečnost. On je vaší matkou, otcem, učitelem . . . Rozvíjejte takové přesvědčení. Pak se o vás Bůh vždy postará. Když budete rozvíjet *ékátma bháva**, projeví se ve vás všechny božské vlastnosti. Budete pro svět ideálem. Nebudete trpět. Nebudete znát ani smrt či nějaký trest. Uvědomíte si svou pravou totožnost.

Jestliže se někdo zeptá: „Kdo jsi?“, odpovězte s pevným přesvědčením: „Já jsem Já.“ Nikdy se neztotožňujte s tělem. Ten, kdo si uvědomuje tuto pravdu, je požehnaný. U tohoto tématu se zastavím ještě v následujících dnech. Světští učitelé podléhají v průběhu času změnám. Jen Bůh je neměnný a jen On sám je vaším pravým učitelem. Mějte naprostou víru v Boha. Rozvíjejte víru den ode dne. Jen tak můžete být nazýváni pravou lidskou bytostí (*mánava*).

Daivam mánuša rúpéna (Bůh se vtěluje v podobě lidské bytosti). Proto se považujte za božské. S plným přesvědčením prohlašujte: „Já jsem Já.“ Když vedete život s takovým svatým postojem, určitě se ve vás projeví božství. Nikdy se nemylte, že Bůh je někde jinde. On je vždy ve vás. Váš odlesk je odlesk Boha. Vaše reakce je Jeho reakce. Všechno je v podstatě božské. Je to Bůh, kdo způsobuje, že hrajete svoji úlohu v kosmickém dramatu. Je to On, kdo způsobuje, že zpíváte, tančíte . . . On je režisérem vesmírné divadelní hry. Můžete Ho nazývat jakýmkoli jménem. Ale On je jen jeden.

Vtělení Lásky!

Chcete-li dosáhnout Boha, rozvíjejte *ékátma bháva*. Dokážete Ho jistě spatřit a prožívat všude.

(Bhagaván uzavřel svoji promluvu bhadžanem „Préma mudita manasé kahó“.)

U příležitosti svátku Dasará, v Prašánti Nilajam dne 17. října 2004

* *Ékátman* je „jediný *átman*“, *bháva* je „spochinutí mysli“ – tedy spochinutí mysli v jediném božském Já.